



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes Juridico-Theologicæ De Jure, & Justitia

Karchne, Simon

Augustæ Vindelicorum ; [Graz], 1714

§. III. An tributorum, vectigalium, & exactionum leges oligent in
conscientia?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40013

go *Disput. 9. dub. 3. §. 2. n. 5.* cum Less. *lib. 2. c. 33. n. 49.* Lug. *D. 36. n. 22. &c.* negativè, nisi pactus sit Princeps libertatem relicto antiquo jure, quia tunc vetus jus observandum; Ratio autem responsi est, quia victi justo bello cedunt Domino victoris cum omnibus suis rebus, & libertatibus, sed cum talibus potest pro libitu disponere, ergo à fortiori etiam absque publica necessitate tributum etiam perpetuum imponere partim titulo justæ vindictæ, partim ut reparat damnum sumptum belli. Hinc videtur promanasse illa servitutis species in pluribus Provinciis consueta, in quibus Coloni, & Agricola non habent perfectam libertatem.

193. Ex his inferitur primò, quando hostis injustè aggreditur aliquam Principis Provinciam, justè indicit tributum alijs suæ ditionis Provinciis, hosti nunc non expositis ad repellendum hostem, quia hæc contributio est utilis etiam Provinciis ab hoste liberis, siquidem, nisi hostem rejiciat, erit debilior etiam in Provinciis pacificis, in quibus postea pateretur hostem cum graviore jactura, quam sit præsens contributio, *Lugo Disp. 36. n. 36.*

Infero secundò et si Principis bellum offensivum esset justum, nempe ut recuperet Provincias olim ereptas, ut hoc queat suscipere, non videtur posse gravare Populum novis exactionibus, contributionibus, nisi evidens sit necessitas, aut utilitas speretur proventura Provinciis Cit, *Wading. n. 2.* Ratio: Extra Casum necessitatis aut publicæ utilitatis tributum non est Regni, sed Regis utilitas per adjectionem novorum ambientis, ut evadat ditior, & potentior, quare Princeps tunc propriis sumptibus bellare debet, potest tamen petere à Provinciis subsidia voluntaria, non autem cogere.

Infero tertio Ad bellum justum defensivum justè collectari subditos in defectu ararij publici. Si imminet ab hoste fidei periculum, quamdiu spes est non succumbendi non solum bona sed etiam vita ipsa à singulis est exponenda, quia Religionis bonum prævalet; si extraordinarium tributum non sufficit: Princeps potest mutuum accipere, & ad id expungendum cives cogere, nempe quando à miseris subditi respirabunt, ita *Wadingus n. 3. & 4.*

§. III.

An tributorum, Vectigalium & exactionum leges obligent in conscientia?

194. **Q**uestio movetur primò quando tributum est justum, secundò quando ejus justitia est solum probabilis. Tertio, quando est dubia, ubi supponendum esse de fide, aut saltem fidei proximum, quod etiam Princeps sæcularis possit leges condere in conscientia, &

sub mortali obligantes, *ex. c. 13. ad Rom.* *omnis anima potestatibus sublimioribus subdita sit; non enim est potestas, nisi à Deo, itaque qui resistit potestati. DEI ordinationi resistit, qui autem resistunt, ipsi sibi damnationem acquirunt.*

Uc

Ut autem Lex humana obliget sub mortali, requiritur, ut materia accepta cum omnibus circumstantiis præsertim sine, & conducentiâ ad bonum publicum consideratis, sit gravis, ac insuper legislator intendat graviter obligare; est enim communior, & probabilior Sententia Soarez contra Vasq. in materia gravi ex sola legislatoris voluntate posse induci obligationem levem. Actus enim agentium non operantur ultra eorum intentionem *Cap. final. De præbendis & dignitatibus*, patetque in praxi plurimum Religionum, in quibus variæ Regulæ continentem materiam sufficientem pro mortali, sub hoc non obligant.

Signa porro, an Legislator iatendat obligare graviter, sunt: Primò, si lex ipsa tantum reatum exprimat, aut ex communi Doctorum, aut hominum existimatione id constet. Secundò si in materia gravi utatur præceptivis verbis v. g. *præcipimus, mandamus, jubemus, inhibemus, vetamus, teneantur &c.* (Secus sequentia secundum se accepta, *volumus, decernimus, ordinamus, statuimus, sancimus &c.*) Tertio: si violatoribus lex infligat gravem poenam, Verùm hic opus est distinctione de poena spiritali, & excommunicationis majoris latæ sententiæ: talem enim lex imponens, etsi non utatur verbis præceptivis nihilominus obligare in conscientia est certa Sententia apud Amicum *hic Disput. 5. n. 213.* privat enim hominem coram Deo aliquo spiritali bono, ergo culpam coram DEO facientem illum indignum tali bono supponit.

An autem etiam poena gravis temporalis v. g. mortis, confiscationis bonorum sit indicium directæ obligationis in con-

scientia, vi legis pure pœnalis non est certum: communis quidem affirmat cum Lessio *Lib. 2. c. 33. à n. 59.* Suar. Vasq. quia poena proportionatur culpæ. Alij negant cum Reginaldo, apud Dian. *p. 1. rr. de Legib. Resol. 17. & seq.* quia si directè lex pure pœnalis obligaret ad actum præceptum, aut prohibitum, jam non esset pure pœnalis sed mixta, quales leges ex Ecclesiasticis sunt illæ, quibus feruntur censuræ, & irregularitas ex delicto Laym. *L. 1. tract. 4. c. 15. n. 2.* dicitur autem Lex mixta, quæ obligat tam sub culpa, quam sub poena. Cæterum est sententia ferè ab omnibus recepta apud Amicum, *n. 182.* contra Cajetanum, quod Lex etiam pure pœnalis obliget mediatè sub culpa, quatenus suppositâ violatione obligat ad pœnæ acceptationem, aliàs lex foret inefficax.

Difficultas itaque est, an leges imponentes vectigalia sint, pure pœnales, vel verò immediatè obligantes in conscientia ad vectigalia etiam non exacta danda? obligare in conscientia est communior Theologorum, & Canonistarum, *Wiest. de censib. n. 82.* Engel. de *Constit. n. 45.* negativam non esse improbabilem censent multi apud Caspensem *Tom. 1. de legibus Disput. 3. n. 43.* docentem in praxi esse tutam hanc sententiam *Bass. 10. 1. Verb. Gabella n. 4. & 5. Navari Summa c. 23. à n. 54. & 60. Less. lib. 2. c. 33. n. 55. & seq. &c.* Leges enim civiles, nisi oppositum aliunde constet certò videntur esse contentæ pœnâ. Unde Tambur. *L. 1. in Decal. c. 3 §. 8. n. 12:* ait leges civiles defacto raro, vel certè non frequenter obligare sub mortali: *Cardenas Cris. Theol. Disput 16. n. 68:* Scribit ut plurimum esse leges pœnales.

195. Dico subditos obligari in conscientia solvere tributa etiam non exacta. Primò, quando constat de eorum iustitia: Secundò quando non constat de tributi injustitia positivè, imò etsi positivè sit iustitia tributi strictè dubia, aut etiam utriusque æquè probabilis iustitia, & injustitia; scilicet si constet evidenter esse imposita secundum Sententiam minus probabilem, hæc pars sequitur ex n. 291. Pars prima probatur: tum ex scriptura relata n. 191. tum ratione, quod ejusmodi tributa justa debeantur Principi ex pacto oneroso, & recepto, nempe aut titulo alendi ipsum, aut succurrendi publicis necessitatibus, utriusque titulo est obligatio satisfaciendi ex pacto oneroso, vi cuius Princeps spondet se, suamque operam impensurum, pro conservatione boni communis, subditi vero promittunt necessarios sumptus.

Pars secunda probatur, & simul confirmatur prima contra Lugo *Disput.* 36. n. 89. & communioem, ubi est jus certum exigendi tributum, ibi est obligatio certa id solvendi in conscientia, uti liquet ex definitione juris, sed quamdiu subditis non constat de injustitia tributi, est in Principe jus certum id exigendi, eo quod tunc stet præsumptio pro Principe: quia malum non est præsumendum, sed probandum Laym. *L. 1. tract. 1. c. 5. §. 2. n. 12.* atque quamdiu stat præsumptio pro Principe, est in hoc jus certum exigendi.

Pars tertia de iustitia tributi strictè dubia (nempe quando intellectus ob rationes utrinque repugnantes hæret suspensus impotens formandi iudicium pro alterutra parte) tum quarta de æquè probabili iustitia, ac injustitia probatur: adhuc enim stat præsumptio pro Principe, nec potest spoliari jure certo exigendi ob probabili-

tatem injustitiæ præcise. Pars utraque est Vasq. contra Lugo n. 91.

196. Objicies contra quartam partem, quando tributum est probabiliter injustum, est probabile, quod Princeps nequeat id præcipere; Certum enim est quod jurisdictio se non extendat ad præcipiendam illicitam; sed quando probabile est Principem non posse præcipere tributum, probabile est subditos non teneri obedire solvendo tributum, ergo. Minor probatur: quando probabile est non posse præcipi tributum, datur opinio probabilis deobligans subditos ab obedientia, sed stante tali opinione probabili, subditi non tenentur obedire solvendo tributum, *Resp.* Primò argumentum probare nimum, nempe quod nec posset præcipi tributum, quando probabilior est ejus iustitia.

Resp. Secundò nego majorem dummodo tributum sit probabiliter iustum. Ad probationem dico posse præcipi actum ex principiis directis illicitum, ac injustum, ut hic exactioem tributi quando ex principiis reflexis est evidenter iusta, ac licita, qualis est in nostro casu, dum ex principiis directis est probabilior ejus iustitia, tunc enim intellectus se reflectens supra opinionem directam probabilioem de iustitia tributi, evidenter dicitur esse licitum usum talis opinionis utpote conformem prudenti dicamini: Sic discussâ majore nego minorem. Ad hujus probationem nego majorem, quia quando ex principiis reflexis est evidenter licitum tributum, datur certa jurisdictio in Principe id præcipiendi, cum qua certitudine repugnat stare opinionem deobligantem subditos solvere tributum.